

Vuoden Tiedekirja 1996 -palkinto Kerstin Smedsille

Vuoden Tiedekirja 1996 -palkinto myönnettiin filosofian tohtori Kerstin Smedsille hänen teoksestaan *Helsingfors–Paris. Finland på världsutställningarna 1851–1900*. Palkinto on suuruudeltaan 10000 mk. Pääpalkinnon lisäksi myönnettiin kolmelle teokselle kunniamaininat. Palkinto jaettiin Helsingissä pidettävien Tieteen päivien yhteydessä 8.1.1997.

Palkintoraadin mielestä **Kerstin Smeds** valottaa kirjassaan (julkaisijoina Svenska litteratursällskapet i Finland ja Suomen historiallinen seura) uudesta näkökulmasta suomalaisten kansallisen itsetunnon rakentamista ja hitaasti teollistuvan maan yrityksiä astua kansainväliseen tietoisuuteen." Tutkimus osoittaa myös miten teollistumisen edistymisestä huolimatta suomalaisten jatkuvana huolenaiheena oli, miten suomalais ten tuotteiden avulla kansainvälinen mielenkiinto pystyttiin herättämään – kysymys, joka on tälläkin hetkellä mitä ajankohtaisin. Smeds osoittaa tutkimuksessaan kiinnostavasti, miten maailmannäyttelyiden taustalla vaikuttaneet utopiat teollistumisen, maailmanrauhan ja yhteiskuntaluokkien välisen solidaari suuden liitosta ajan mittaan murenevat.

Vuoden Tiedekirja -palkintoraatiin kuuluivat puheenjohtajana Helsingin yliopiston vararehtori, professori **Paul Fogelberg** ja muina jäseninä dosentti **Marja Alestalo** ja arkkitehti **Risto Pelkonen**.

Kolmelle teokselle myönnettiin lisäksi Vuoden Tiedekirja -kunniamaininta:

Juha Ilonen: *Toinen Helsinki. Kortteleiden kääntöpuolen arkkitehtuuri*. The Other Helsinki. The Reverse Face of Architecture in the City. (Rakennustieto Oy).

Esko Kuusisto, Lea Kauppi, Pirkko Heikinheimo (toim.): *Ilmastonmuutos ja Suomi*. (Yliopistopaino).

Mika Pantzar: *Kuinka teknologia kesytetään. Kulutuksen tieteestä kulutuksen taiteeseen*. (Hanki ja Jää).

Palkinnonjakotilaisuudessa puhunut palkintoraadin puheenjohtaja Fogelberg totesi, että vaikka elektroninen tiedonsiirto onkin huomasti kehittynyt, "ei missään tapauksessa siis ole syytä ryhtyä järjestämään kirjan hautajaisia". Fogelbergin mukaan jo vilkaisu mihin tahansa kirjakauppaan ei ennakoisi kirjan kuolemaa.

Vuoden tiedekirja-palkintoraati joutuu aina käymään rajankäyntiä *tiedekirjan* ja *tietokirjan* välillä. Lähtökohtana raatiin työskentelyssä on Fogelbergin mukaan ollut, että katsausluontoista kirjaa, johon on koottu ja arvioitu uudelleen aikaisemmin julkaistua tutkimustietoa, ei ole katsottu tiedekirjaksi. "On edellytetty, että tiedekirjassa julkaistaan uutta tutkimustietoa." Toisaalta valinnassa on pyritty myös ottamaan huomioon aiheen tietty ymmärrettävyys, eli että teos on myös ko. alan ammattikunnan ulkopuolisille valistuneille lukijoille avautuva.

Tieteellisten seurain valtuuskunta on jakanut Vuoden Tiedekirja -palkintoa vuodesta 1989 lähtien. Vuodesta 1996 lähtien palkinto jaetaan yhdessä Suomen tiedekustantajien liiton kanssa, joka on myös lahjoittanut palkintosumman.

JR